

INGEZONDEN.

ONBETAALDE ARBEID VAN GENEESKUNDIGEN.

Er zijn plannen gevormd om te komen tot de stichting van een Amsterdamsche zuigelingenkliniek. In hoeverre de opzet juist is, of de oprichting van een dergelijke inrichting niet van gemeentewege behoorde te geschieden, zullen wij buiten beschouwing laten, maar het is noodig de aandacht te vestigen op het feit, dat een geneesheer zijn diensten gratis beschikbaar gesteld heeft en dat de commissie deze aanbieding dankbaar aanvaard heeft. Kort daarop werd door de dagbladen vermeld, dat een ander geneesheer zich belangeloos beschikbaar gesteld heeft om zijn diensten te bewijzen aan een Joodsch invaliden-tehuis.

Het is de vraag of de besturen zoowel als de betreffende geneeskundigen, beiden met de beste bedoelingen beziel, niet een kwaad doen voortwoekeren, dat in sommige landen, zooals Engeland, en in sommige beroepen, bijv. dat der juristen, ongewenschte verhoudingen heeft gekweekt.

Het is allengs een erkend feit geworden, dat ook de geneesheer voor zijn werkzaamheden behoorlijk [gehonoreerd moet worden, dat philanthropie ten opzichte van de beroepsbezigheden moeilijk verdedigbaar is. Een bestuur van een gesticht of kliniek mag in het belang van de stichting niet toelaten, dat een beteekenisvolle arbeid afhangt van het „bon plaisir” van een of anderen geneesheer. Het kan daardoor geen eischen stellen, moet, indien het den geneesheer niet langer aanstaat dergelijke werkzaamheden voor niet te presteeren, omdat de belangen van zijn gezin hem noodzaken goed betaald werk te aanvaarden, zoeken naar een ander geneesheer, die zich „belangeloos” beschikbaar stelt, of is gedwongen — en dat geschiedt het meest — dergelijke functionarissen toch na korter of langer tijd te salarieeren. Daarmede is dan echter practisch de mogelijkheid buitengesloten van het doen mededingen van de bekwaamsten na behoorlijke sollicitatie. Het bestuur is dan moreel gedwongen den man, die gratis zijn diensten beschikbaar stelde, als gesalarieerd ambtenaar te aanvaarden.

In de begrooting van een stichting voor een kliniek of gesticht behoort altijd een post voor te komen: salaris van den ambtenaar-geneesheer, en gebroken moet worden met het stelsel, dat op de bereidwilligheid der geneeskundigen, op zuivere of onzuivere motieven berustend, gerekend mag worden. Daardoor wordt het bestuur de handen gebonden en is het niet meer vrij in de keuze van den meest bekwame.

De geneeskundige, die zijn diensten gratis ter beschikking stelt, zonder salaris een ambt vervult, kan zich of deze weelde veroorloven, maar neemt dan een collega, die genoodzaakt is zijn brood te verdienen, den kost uit den mond, of hij beschouwt een dergelijk ambt als stijgbeugel, of hij vergeet dat hij nog mensch is levend onder verhoudingen van de hedendaagsche samenleving en een taak aanvaardt met lust, welke na eenigen tijd een last kan worden tot schade van het gesticht.

Prof. TREUB heeft de stelling verkondigd, dat het een ieder vrij staat ook gratis zijn werk te leveren. Inderdaad is dit in theorie juist; of het echter

in het belang van de klinieken en stichtingen, in het belang van den geneeskundigen stand is, blijft aan ernstigen twijfel onderhevig, gezien de geschiedenis van de geneeskundige armenverzorging, enz.

Tenslotte zij uitdrukkelijk betoogd, dat hier geen persoonlijke verwijten bedoeld zijn, doch het aan de orde stellen van een zeer belangrijke kwestie, rakende onze geneeskundige belangen en den goeden gang van zaken in onze klinieken en gestichten.

Amsterdam, 18 November 1912.

L. HEIJERMANS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Begroeting van Nederlandsch Indië voor 1913.

In zijn memorie van antwoord werpt de minister het verwijt hem gedaan in het voorloopig verslag 1), dat er te weinig gedaan wordt ter behartiging van de hygiënische belangen der bevolking, ver van zich en beroept zich daartoe op de mededeelingen gedaan in het *Koloniaal Verslag* 2). Op verschillende vragen in het voorloopig verslag gedaan kan hij niet antwoorden, omdat hij van die zaken geen kennis draagt. Van een door den gemeenteraad te Semarang ingesteld onderzoek naar de woningtoestanden aldaar is hem niets bekend; evenmin van plannen van dien raad om een ziekenhuis op te richten en een gezondheidsdienst in te stellen. Omtrent de maatregelen tegen de pest genomen verwijst hij ook naar het *Koloniaal Verslag*. De steun der regeering voor de verpleging van melaatschen acht hij voldoende. Bij uitzending van geneeskundigen uit Nederland wint hij steeds deskundig oordeel in omtrent de geschiktheid der uit te zenden artsen. Bijzondere kennis van tropenziekte kon verleden jaar moeilijk geëischt worden, toen met het oog op de pest spoedige uitzending van een zoo groot mogelijk getal artsen gewenscht was. In de toekomst zal het Koloniaal Instituut daarbij allicht goede diensten kunnen bewijzen. In 1908 is één geneeskundige uitgezonden voor het krankzinnigenwezen, in 1911 17 en in 1912 twee, allen in verband met de pest; allen waren Nederlanders. Vreemdelingen zijn slechts uitgezonden als officier van gezondheid. De minister is door het lezen der in het voorloopig verslag genoemde artikelen uit de bulletins van den Bond van geneesheeren in Nederlandsch-Indië niet overtuigd van de onvoldoendheid der door hem voorgestelde bezoldiging der civiele geneesheeren. De praktijk zal moeten uitwijzen, of er bezwaar bestaat tegen het tegelijk ambtenaar en geneesheer zijn. Voor het denkbeeld om een premie in den vorm van verhoogd salaris te geven aan hen, die gedurende aanmerkelijken tijd klinisch assistent in een universiteits-ziekenhuis zijn geweest of met goed gevolg een cursus in tropen-ziekten heeft gevolgd, voelt de minister wel iets. Het spijt hem, dat men bezwaar heeft tegen de aanstelling van een zesden

1) Zie dit *Tijdschrift* 1912, II, bldz. 1570.

2) Zie dit *Tijdschrift* 1912, II, bldz. 1502.